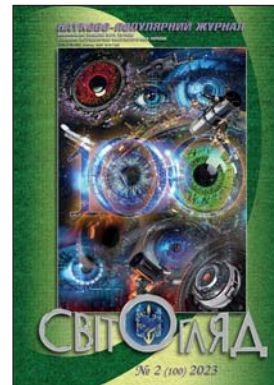

100 ОЧЕЙ СВІТОГЛЯДУ

Журнал «Світогляд» виходить вже сімнадцятий рік, і число випусків добігло круглої цифри: цей номер, другий за 2023 рік, став **сотим**. Автором дизайну обкладинки всіх номерів є **Ігор Жук**, співробітник Інституту космічних досліджень НАН України та ДКА Укразни, спеціаліст із комп'ютерної графіки, український бард, кіносценарист, член Національної спілки кінематографістів України. **Ірина Вавилова**, заступник головного редактора, запропонувавши назву журналу, запропонувала виділяти букву «О», перетворивши її в окуляр, через який дивиться на читачів цікаве око. Вдалий художній прийом зробив назви з синонімів: «Світорозуміння», «Кругозір», «Світосприймання» – ще й «Огляд світу», а якщо каламбурити далі, то і «Погляд на світ». На своїх перших обкладинках журнал дивився щоразу просто новими очима, а згодом око підбиралося відповідно до тематики випуску.

Наші очі – це унікальний орган, про який навіть науці не все відомо. На веб-сайті окуліста **Юрія Валецького** з міста Луцьк (<https://oculist.lutsk.ua/>), подано 40 вражаючих фактів про очі, які Ви, скоріш за все, не знали! Ось деякі з них.

1. Зіниці очей розширюються на 45%, коли ми дивимось на того, кого любимо.
2. Ви не можете чхнути з відкритими очима.
3. Рогівка очей людини так схожа на рогівку акули, що останню використовують як заміник при операціях на очах.
4. Карі очі насправді блакитні під коричневим пігментом. Існує навіть лазерна процедура, яка дозволяє перетворити карі очі в блакитні назавжди.
5. Наші очі можуть розрізнити близько 500 відтінків сірого.
6. Око має 107 мільйонів клітин, і всі вони чутливі до світла.
7. Кожен 12-й представник чоловічої статі – дальтонік.
8. Око людини здатне сприймати тільки три ділянки спектру: червоний, синій і зелений. Інші кольори є поєднанням цих кольорів.
9. Діаметр наших очей – близько 2,5 см, вага – близько 8 г.
10. З усіх м'язів нашого тіла, м'язи, що контролюють очі – найактивніші.
11. Ваші очі завжди залишаються такого ж розміру, що і при народженні, а вуха і ніс не перестають рости.
12. Тільки 1/6 частина очного яблука видима.
13. У середньому за все життя ми бачимо близько 24 мільйонів різних зображень.
14. Ваші відбитки пальців мають 40 унікальних характеристик, у той час як райдужна оболонка ока – 256. Саме тому сканування сітківки використовується з метою безпеки.
15. Не дарма люди кажуть «не встигнеш оком моргнути», адже це найшвидший м'яз у тілі. Моргання триває близько 100 – 150 мілісекунд, і ви можете моргнути 5 разів на секунду.
16. Очі передають в мозок величезну кількість інформації щогодини. Пропускна здатність цього каналу можна порівняти з каналами інтернет-провайдерів великого міста.
17. Наші очі фокусуються приблизно на 50 речах в секунду.
18. Зображення, які відправляються в наш мозок, насправді перевернуті.

Так з'явилися фантастичні очі, пізнавані символи чи загадкові образи. Через окуляр «Світогляду» визирали очі літературних персонажів, відомих людей науки і мистецтва, дітей, тварин, а також очима зробилися фрагменти скульптур і картин, цілі галактики, фізичні явища, державні символи і, навіть, наукові поняття та філософські категорії. Очі на обкладинках стали дзеркалом душі журналу. Тож «Світогляд» дивиться на світ то критичним оком, то духовним оком, часто пильним оком, часом господарським оком, звісно інтелектуальним оком і завжди прихильним оком.

У людини близько дев'яноста відсотків інформації з навколишнього світу надходить крізь очі.

Краще раз побачити, чим сто разів почути. Тож у наших читачів є можливість заглянути у 100 очей «Світогляду» за один раз! ■

19. Очі завантажують мозок роботою більше за інші частини тіла.
20. Кожна вія живе близько 5 місяців.
21. Майя вважали косоокість привабливою і намагалися зробити так, щоб їхні діти були косоокими.
22. Близько 10 000 років тому у всіх людей були карі очі, поки не з'явилася генетична мутація, яка призвела до появи блакитних очей.
23. Якщо на фотографії зі спалахом у вас тільки одне око червоне, є ймовірність, що у вас пухлина очей (у разі, якщо обидва ока дивляться в одному напрямку в камеру).
24. Шизофренію можна визначити з точністю до 98,3% за допомогою звичайного тесту на рух очей.
25. Люди і собаки – єдині, хто шукає зорові підказки в очах інших, а собаки роблять це, тільки спілкуючись з людьми.
28. Зафіксований випадок сіамських близнюків з Канади, у яких загальний таламус. Завдяки цьому вони могли чути думки один одного і бачити очима один одного.
30. Історія циклопів з'явилася завдяки народам середземноморських островів, які виявили останки вимерлих карликових слонів. Череп слонів був вдвічі більшим за людський, а центральна носова порожнина часто помилково приймалася за очну ямку.
31. Космонавти не можуть плакати в космосі через гравітацію. Сльози збираються в маленькі кульки і починають пощипувати очі.
32. Пірати використовували пов'язку на очі, щоб швидко адаптувати зір до середовища над палубою і під нею: одне око у них звикало до яскравого світла, а інше – до темного.
35. Очі почали розвиватися близько 550 млн років тому. Найпростішим оком були частинки білків фоторецепторів в одноклітинних тварин.
37. У бджіл в очах є волоски. Вони допомагають визначати напрямок вітру і швидкість польоту.
39. Ми «бачимо» мозком, а не очима. Розмитість і неякісне зображення – це хвороба очей як датчика приймаючого зображення зі спотворенням.
40. Близько 65-85% білих кішок з блакитними очима – глухі. ■

Марія Пилипенко

відповідальний секретар журналу «Світогляд»